

УДК 378:37.014.531:004

Шталтовна Юлія Анатоліївна

Кандидат філологічних наук, старший викладач
кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства
Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна
y.shtaltovna@kubg.edu.ua

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УНІВЕРСИТЕТУ ЯК СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті подається поняттєвий аналіз лібералізації, дестандартизації, реструктуризації та демократизації освіти для більш коректного вживання поняття «ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ» при написаннях стратегій розвитку кафедр і інститутів та представлені результати вивчення актуалізації концепту «DEMOCRATIZATION» у навчальній сфері життя, риси, притаманні цьому поняттю, з метою полегшення складання дорожніх карт для освітян, які прагнуть демократизувати освіту в Україні.

Ключові слова: демократизація освіти; лібералізація освіти; дестандартизація освіти; реструктуризація освіти; інтернаціоналізація вищої освіти, стратегія розвитку вищої освіти, концепт «DEMOCRATIZATION», актуалізація концепту «DEMOCRATIZATION»

Розуміння терміну «демократизація» сьогодні є досить розмитим і під ним кожен з мовців розуміє різні відтінки значення. Демократизація освіти в свою чергу є ще менш вивченим поняттям, тому вважаємо **актуальним** зрозуміти різницю між лібералізацією, дестандартизацією, реструктуризацією та демократизацією освіти, вивчити вербалізацію денотату концепту «DEMOCRATIZATION» та його мікроконцепту «DEMOCRATIZATION of EDUCATION», виявити риси, притаманні цьому поняттю, щоби скласти дорожню карту для освітян, які прагнуть демократизувати освіту в Україні.

Метою нашої розвідки є вивчення актуалізації концепту «DEMOCRATIZATION» у навчальній сфері життя, розподілення узусної частотності об'єктивації денотата концепту «DEMOCRATIZATION», тому ставимо собі за **завдання** вивчити лексико-семантичне поле концепту «DEMOCRATIZATION», проаналізувати і методом суцільної вибірки отримати контекстуальні синонімічні ряди слова DEMOCRATIZATION. Також нашим завданням є поняттєвий аналіз лібералізації, дестандартизації, реструктуризації, інтернаціоналізації та демократизації освіти для більш коректного вживання поняття «ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УНІВЕРСИТЕТУ» при написаннях стратегій розвитку кафедр і інститутів.

Наприкінці 1980х-1990х років розвиток ідеології демократії, яка проголошує рівноправність та гідність, та глобалізації, яка віншує етнічну різноманітність, призвів до збільшення ціннісного фактору та валідації відкритості інформаційного суспільства, в тому числі і відкритості освітніх програм. Світова демократизація, у інформаційному та освітологічному її зрізах, все більше ставить під сумнів доречність стандартних форм навчання, які є ідеологічними по суті, включаючи процеси рестандартизації або дестандартизації процесу навчання, які разом можна описати терміном демократизації освіти, а саме трансформуванням стандартної форми навчання з метою зробити її більш демократичним (доступним, досяжним) інструментом комунікації, який служитиме всьому суспільству.

Інформалізація суспільства стала наслідком таких соціополітичних змін, з її мінімілізацією засудження відмінностей в суспільстві, екстремальної поведінки, самовизначення, саморепрезентації. Люди отримали анафему від засудження їхньої інакшості, доступу до прийняття і можливості самим встановлювати правила і норми, що і є найкрасномовнішим виявом демократизації суспільства. Зміна фокусу у навчанні

від жорстких граматичних правил і правил вимови до комунікаційних навичок і дискусій призводить до навчання толерантності до варіативності, інакшості.

Дестандартизація є результатом ліберальної течії яка є причиною зниження прийняття старих стандартів и спричиняє регресію високо стандартизованих систем до ситуації плюралістичності форм [Joseph 1987, с.174]. Рестандартизація є відповіддю на соціальну проблему або на соціальні зміни в певній соціальній групі ніж відповідь на недостатність або нестачу доступу до освіти [Wade 1996, с.62]. Рестандартизація є виключно мотивованою особистісними потребами, а загальними цілями [Cooper 1989, с.154], таким чином науковці сходяться на тому, що рестандартизація є виключно соціополітичним процесом, як зазначає Джоул [Johl 2002, с.173]. Модернізація освіти як вияв рестандартизації виявляється в розширенні форм навчання і доступності освіти, які необхідні для забезпечення комунікативних потреб суспільства.

Рестандартизація освіти таким чином представляє собою нормативний підхід до освітньої політики, коли освітні процеси направлені на послаблення і викорінення ідеологізації стандартної системи освіти, і е-доступ стає інструментом об'єднання студентської громади, слугуючи інтересам всіх студентів, а особливо тих, які були маргіналізовані або подавлені у своєму демократичному праві доступу до освіти.

Демократизація освіти включає в себе емансипацію системи освіти, яка направлена на зміну ієрархічних структур з метою встановити нову демократичну структуру, направлена на викорінення домінації однієї групи над іншою, щоби правомірність, рівноправність і право навчального процесу були доступними до всіх. Ознакою демократизації є розширення форм навчання (денна, заочна, дистанційна, індивідуальний графік, home-schooling, е-кабінети, е-курси, е-лекції, е-консультації професорів, е-магістратура та ін.), яке учасники освітнього процесу сприймають як прийнятне до щоденного і формального використання і яке включає варіативність на відміну від суворих чітко окреслених правил стандартної освіти. Іншою ознакою демократизації освіти є використання варіантних і нестандартних форм навчання в різноманітних офіційних джерелах і сферах з метою підвищення статусу останніх, як таких, що є цінними медіа ресурсами для сучасного, демократичного суспільства [Huss and Lindgren 2011, с.2-3, 7-8].

Демократизація стандарту освіти, що і є по суті метою рестандартизації, включає в себе ідею демократизації освітніх норм. Освітні норми мають базуватися на актуальному використанні мовних елементів в більшості випадків [Joseph 1981, с.179], а норми мають описуватися емпірично, складаючи сучасний освітній стандарт, як аналіз соціальної поведінки і сприйняття нового освітнього стандарту для всіх репрезентантів освітньої громади.

Зрозуміло, що демократизація стандарту освіти також потребує залучення всієї громади в інфраструктуру освіти. Вебб [Webb 2005, с.41] зазначає, що стандартизація це незмінно процес, що йде з гори до низу із залученням інституцій таких як урядові і навчальні, але це рідко успішний процес, оскільки він наражається на спротив громади і рестандартизація неможлива без підтримки «знизу» [Webb 2006, с.159]. Кожен учасник навчального процесу в демократичному суспільстві має право на рівний внесок в розвиток освіти як на формальному, так і на неформальному рівні, таким чином залучення більш широкої бази форм навчання і варіацій забезпечує сталий і успішний розвиток і розширення стандартної розуміння освіти, і включає двосторонню вертикальну кооперацію усіх представників національної, регіональної і локальної освітньої громади.

Автори глосарію Міністерства культури і комунікації Франції [Yves Jammet, o.s.] описують демократію як винахід людства, результат культури у формі конвенції, яка є дуже нестабільною і для існування має постійно бути винайдена наново. Описуючи

витоки терміну з грецької культури V століття та більш ширшого використання і набуття терміном значимості в XIX століття, автори наголошують на тому, що **доступність демократії** є правом людини. Подаючи аналогію Освіти, Культури і Науки, де остання не повинна виступати проти Демократії, але стверджує важливість ситуації, коли Люди прислухаються до думки Експертів, приймають необхідність бути реалістами, раціоналістами, а вже потім приймати рішення, спираючись на власне сумління.

Найпершим чинником слід вважати демократизацію усіх сфер життя соціуму без відриву від національних параметрів, відсутність цензури і лімітизації, а отже, відчуття свободи висловлювання, науковий прогрес, який інтенсифікується розвитком техніки та залученням найновіших інфотехнологій до процесу навчання та його контролю [Шталтовна 2014, с.204]. Окремого фокусу заслуговує **ідея демократизації** у понятті «доступ до...» як причинно-наслідковий вияв розвитку освітніх концепцій і створення європейської зони без кордонів, доступу до інтернет-ресурсів з будь-якої точки планети, доступу до культурного надбання цивілізації та можливість розповсюдження інформації про неї, що збільшує освіченість мас і провокує зміну культурних і мовних смаків [Шталтовна 2015, с.292].

Отже, щоби зрозуміти повноту вираження концепту «демократизація освіти» треба примінити міждисциплінарний підхід до аналізу концептуальної структури [Махачашвілі, 2009, с.128], який дозволяє реконструювати концепт через його мовне вираження – репрезентацію концепту відповідно до закріплених когнітивних моделей – стереотипних образів, підхід, за допомогою якого організуються знання, досвід і їх оцінка. Усі когнітивні моделі знаходять своє відображення в мовних схемах – різноманітних формах і засобах вираження у відповідній мові знань про окремі фрагменти світу, які носії мови використовують для опису актуальних подій. Усі концепти мають закріплені і вільні форми вираження в мові, адже у слів – репрезентантів концептів – окреслені обмеження на сумісність.

Лексеми і конструкції, що аналізуються, є відображенням об'єктивної сфери, за допомогою яких моделюється дійсність, у якій перебуває носій мови. Когнітивні принципи організації інформації закладені в прототипічному зразку, який виокремила Е.Рош у 1978 році, закріплюючи за поняттям прототип одиницю, що найбільшою мірою віддзеркалює якості, спільні з іншими одиницями цієї групи, як одиницю, що реалізує ці якості в найчистішому вигляді і найповніше. Структура категорії має центр – згусток типових представників цієї категорії – і периферію, де менше проявляється їхня типовість.

Оглянувши роботи науковців за допомогою Google Scholar (пошуковий сервіс вільного доступу до повнотекстових документів наукової літератури), методом суцільної вибірки ми виокремили використання фрази “democratization of” та британського інваріанта “democratisation of” в усіх сферах наукової розробки, не звужуючи пошук за жодним параметром. Отримавши 119 різноманітних виразів, ми змогли проаналізувати цей масив і розробити таблицю актуалізації концепту «DEMOCRATIZATION» за сферами життя (див. рис.1), який наочно ілюструє вираження вмотивованості іменувань цієї концептуалізованої області. Ці одиниці ментальності, об'єктивовані мовними засобами, є виявом фіксації колективного досвіду, знаходяться у тісному взаємозв'язку і вочевидь мають складну багаторівневу структуру.

З наведених у таблиці (див.табл.1) прикладів очевидно, що концепт «DEMOCRATIZATION» є широко представленим макроконцептами «democratization of education», «democratization of languages», «democratization of finance», «democratization of technologies», «democratization of religion» та іншими (усього ми нарахували 9

макроконцептів широкого вжитку, які можна рознести за більш вузькою спеціалізацією на 20 підкатегорій) у різних картинах буття англомовців.

Так, якщо зібрати і проаналізувати приклади використання денотатів концепту «DEMOCRATIZATION» у **навчальній** картині світу, то можна представити результати у вигляді наведеної нижче таблиці 2 «Актуалізація концепту «DEMOCRATIZATION» в навчальній сфері життя». У ній концепт «DEMOCRATIZATION» розподілено на 3 макроконцепти - *democratization of education*, *democratisation of the education system*, *democratization of knowledge*, приклади якого в свою чергу представлені 17 мікроконцептами, що в кількісному вимірі, представляє 16,8% від усіх проаналізованих прикладів.

Таблиця 1.

Актуалізація концепту «DEMOCRATIZATION» у навчальній сфері життя:

democratization of education	democratisation of learning democratization of teaching democratisation of the teacher–learner relationship democratization of the TESOL democratization of English education in Puerto Rico democratisation of Australian research education
democratisation of the education system	democratisation of schooling democratization of schools democratisation of universities democratization of higher education in America democratization of university innovation democratisation of institutional discourse democratisation of access to learning opportunities democratisation of adult education democratisation of the classroom
democratization of knowledge	democratization of knowledge in Great Britain democratization of intellectual power

Виходячи з отриманих даних, можемо констатувати розподіл узусної частотності денотата концепта «DEMOCRATIZATION» (табл.11): сфери життя на яких найменше відбився процес демократизації – релігійна, фінансова, сфери, які характеризуються більшим рівнем демократизації – техногенна, буденна та політична сфери буття, сфери з високим рівнем демократизації – культурна, соціальна, і сфери життя з найвищим рівнем демократизації – мовна і навчальна сфери життя.

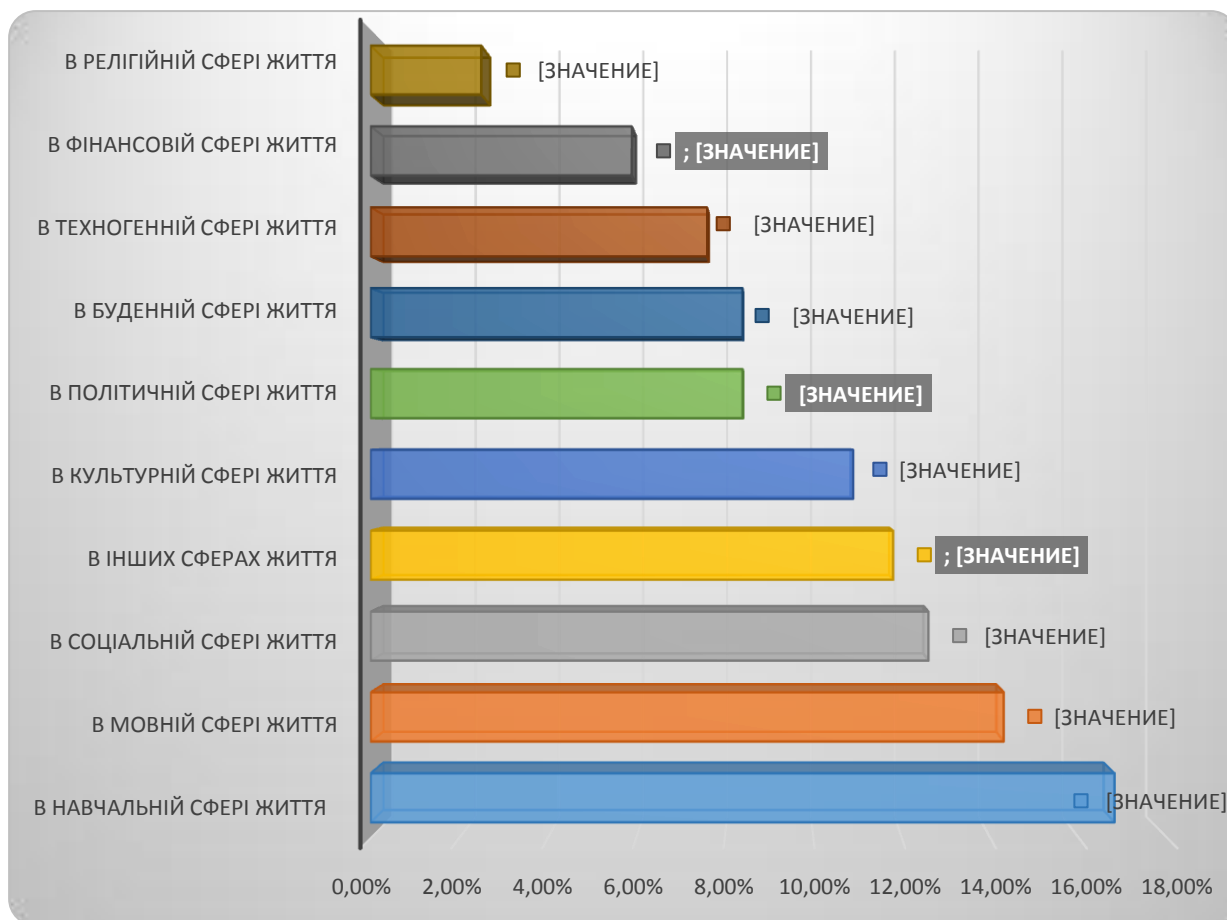

Рис 1. Розподілення узусної частотності об'єктивації денотата концепту «DEMOCRATIZATION» (разом з його британським інваріантом)

З усього зазначеного вище ми можемо зробити висновок, що слово «демократизація» услід за дієсловом «демократизувати» має динаміку розвитку від більш вузького політичного терміну **to make (a country or organization) more democratic** до використання слова у ширшому сенсі 1) **making something accessible to everyone**, 2) **to make it possible for all people to understand (something)**. Якщо в політичному ракурсі розглядаємо демократизацію як процес з домінуючим об'єктом **a country or organization, state**—усі слова об'єднуються значенням політична система, то в ширшому значенні маємо зміщення акценту об'єктивації на **something = будь-що, але для всіх і кожного = to everyone, for all people**. З розглянутих і класифікованих нами прикладів видно, що об'єкт демократизації представлено щонайменше 120 одиницями об'єктивації в усіх спеціальних картинах буття.

Зрештою, потрібно з'ясувати, що розуміється під значенням прикметника **democratic**, від якого деривуються значення дієслова «демократизувати» та іменника «демократизація». За вільним словником thefreedictionary.com, тлумачення прикметника **democratic** подається так само з розрізненням політичної та філософської картин світу:

1. (Government, Politics & Diplomacy) of, characterized by, derived from, or relating to the principles of democracy
2. (Government, Politics & Diplomacy) upholding or favouring democracy or the interests of the common people
3. (Philosophy) popular with or for the benefit of all: democratic sports.

4. (Philosophy) of, characterized by, derived from, or relating to the principles of democracy.

Таблиця 2.

DEMOCRATIZATION IS... (за кількістю вживань в словарних дефініціях).

2 Action of	7 making	3 something	4 democratic 2 accessible 1 more democratic	2 to everyone
		2 <i>organisation</i>		
		1 <i>state</i>		
		1 <i>country</i>		
	2 <i>becoming</i>			
	1 <i>introducing</i>	1 <i>democratic system</i> 1 <i>democratic principles</i>		

Для того, щоб зрозуміти лексико-семантичне поле концепту «DEMOCRATIZATION» (представлено в табл.3), маємо виокремити модель мовного вираження концептів «DEMOCRATIC» та «ACCESSIBLE». Концепт «DEMOCRATIZATION» розкривається як дія, становлення, запровадження демократичних принципів у демократичну систему, або у будь-який інший об'єкт, наприклад країну, організацію, роблячи її демократичною, або більш демократичною, або доступною для кожного.

Розглянувши синонімічний ряд слова Democratic (67 синонімів представлені в табл. 14) сформований за допомогою чотирьох найбільших тезаурусів thesaurus.com, HarperCollins, oxforddictionaries.com та wordreference.com, ми змогли зіставити синоніми і вирахувати кількість співпадінь, виокремивши ядро, ближню і дальню периферії концепту «Democratic». Таким чином, ми встановили, що ядро концепту (рис.4) становлять лексеми *popular* (5), *egalitarian* (5), *representative* (4), *populist* (4), у яких у свою чергу також можна прослідкувати розподіл на підкатегорії політичної (*egalitarian* (5), *populist* (4)), та загальнофілософської (*popular* (5), *representative* (4)) сфер буття з однаковою сумою вживань у цих чотирьох лексикографічних джерелах. Разом вони складають 26,8% (по 13,4% на кожну) від усього синонімічного ряду лексеми Democratic.

Отримавши методом суцільної вибірки контекстуальні синонімічні ряди слова DEMOCRATIZATION, можемо виокремити кілька функцій його вживання: вживання фразових та контекстних синонімів абстрактних слів для більшої їх об'єктивації; вживання, які утворилися відносно нещодавно і потребують певної актуалізації в мовленні, такі які мають кілька значень, і автор намагається апелювати до окремої дефініції, а інколи до субдефініції, аби бути більш конкретним. Вочевидь, використання синонімів у мовленні зумовлене прагненням конкретизувати зображуваний факт, передати його в певному експресивному аспекті. Автор прагне відшукати оптимальний варіант для реалізації виражальних можливостей слова. У зв'язку з цим перед дослідниками постає проблема не лише структури синонімічного ряду, а також його семантичного обсягу, внутрішньої організації.

Синонімічна аналогія у сфері новоствореної лексики настільки сильна, що з часом набуває статусу продуктивного процесу. Процес синонімічної аналогії або синонімічної іррадіації проявляється у випадках, коли слово, на нашому прикладі DEMOCRATIZATION, має кілька значень і відтінків значень, тому потребує більш точної номіналізації, у даному випадку через парадигматичні зв'язки. Отже, слово DEMOCRATIZATION (у значенні «процес демократизації об'єкта» розрізняємо за двома значеннями – одне належить до політичної сфери, друге до загальнофілософської) є домінантою двох синонімічних рядів:

DEMOCRATIZATION (general philosophy) – simplification, transparency, equality, accessibility, gender equalization, social and economic development, development, emancipation, strengthening civil societies, stability, welfare oriented processes, professionalisation, human rights, social change and progress in their own local communities. Очікуючи від освіти такого атрибуту, як «демократична», «демократизована», учасники освітнього процесу очікують від неї таких характерних рис як:

–Рівноправність у навчанні (наприклад міжстаттєва *-democratisation and gender equalisation in the Islamic message*)

–Спрощення, симпліфікація (вступної кампанії, оцінювання, записів на курс, структури, формулювання завдань)

–рівноправність, доступність, прозорість (вступної кампанії, оцінювання, записів на курс, оприлюднення кошторису, процедури, наприклад отримання вищої освіти (*The belief in equality of opportunity or in as it was sometimes called, accessibility or democratisation of higher education*))

–економічний розвиток як наслідок демократизації (*економічна незалежність вищої школи, самодостатність якісного управління, мудрий і прозорий перерозподіл коштів*),

–посилення громадянського суспільства і стабільності (*освітні осередки відчують свою соціальну функцію і відповідальність перед суспільством*)

–емансипація (*The present discourse on Lifelong Learning is marked by an erosion of this commitment for emancipation and democratisation. In spite of some similarities between the earlier and present concept, we can clearly see a shift there.*)

–загальний та фінансовий добробут освітніх середовищ (*The predominance of urban based movements for democratisation and welfare oriented processes*)

–підвищення рівня професіоналізму співробітників вищої школи, як викладацького, так і адміністративного напрямку (*that increasing levels of both democratisation and professionalisation will be found in all the countries studied*)

–невід’ємні права людини, повага до меншин, виконання меморандумів і програм з екологічного і суспільноорієнтованого контексту, університет, як взірць непорушності таких правил (*The party was the most consistent advocate of human rights, democratisation in parliament*),

–соціальний прогрес та розвиток громадянського суспільства, університет, як взірць непорушності таких правил (*focused on the everyday lives of people working for social change, democratisation and progress in their own local communities*).

DEMOCRATIZATION (politics) – liberalization, decentralization, economic liberalization, globalization, decentralization, democratic consolidation, good governance, the proper role of the state and civil society, democratic consolidation, modernization, socio-economic reform, social and economic development, struggle against corruption. Наведений ряд містить такі політичні контекстні значення:

–лібералізація, взірць прав і свобод, економічної лібералізації (*However, following signs of democratisation and economic liberalisation, Hillary Clinton, as Secretary of State, and others called for the mending of America's relations with Burma in 2011*),

–децентралізація і як наслідок економічна лібералізація, впровадження принципів за новим законом про освіту,

–правильне управління, належна роль держави та суспільства (*what constitutes good governance, democratisation, and the proper role of the state and civil society in advancing development*) та хороше добре управління (*Good government, democratisation and traditional African political philosophy*),

–глобалізація освіти, місце університету в глобальному контексті і дискурсі (*both democratisation and globalisation have profound implications for the realisation of the goal of effective policy-making*),

–демократична консолідація, університет, як об'єднання лідерів думки, центру розвитку (*it is abundantly evident that political parties are central to both democratisation and democratic consolidation*),

–модернізація, невпинна і нагальна технічна модернізація, розвиток засадничих принципів паралельно з світовими тенденціями розвитку освіти (*to bring back the state and the political subject into the thinking on modernisation, democratisation and development*)

–соціально-економічні реформи та розвиток, і як результат повага, довіра до освіти і університету (*thus improve the conditions for democratisation and social and economic development.*")

–боротьба з корупцією, якій не місце в демократизованому університеті (*However, the Carthaginian nobility was upset by his policy of democratisation and struggle against corruption*).

Проведений аналіз надав можливості з'ясувати семантику та функціонування, та окреслити перетин синонімічних та антонімічних зв'язків денотатів концепту «DEMOCRATIZATION», а також виявити стабільність семної структури, адже наведені зв'язки ґрунтуються на структурно-семантичній спільності. Зазначимо, що наведені антонімічні пари підсилюють очевидність структурно-семантичних полів і точніше виокремлюють ядро і периферію синонімічного ряду, виділяючи віддалені за значенням від доміанти синонімічного ряду. У діахронічному розвитку синонімічні ряди можуть змінюватись від периферії до ядра синонімічного ряду, набувати нових значень, чи втрачати семантичні трактування, але на сьогодні слугують орієнтиром того, що вбачають учасники освітнього процесу в такому процесі, як **демократизація освіти**.

Отже, можемо зробити **висновок**, що актуалізація концепту «DEMOCRATIZATION of EDUCATION» виражена найбільшою питомою часткою об'єктивізацій лексеми «DEMOCRATISATION» 16,8% з-поміж таких мікроконцептів, як «democratization of education», «democratization of languages», «democratization of finance», «democratization of technologies», «democratization of religion» та іншими (усього ми нарахували 9 мікроконцептів широкого вжитку, які можна рознести за більш вузькою спеціалізацією на 20 підкатегорій) у різних картинах буття англомовців.

Підсумовуючи викладене вище, підкреслимо, що синонімічні та антонімічні відношення, відбиваючи світ об'єктивної дійсності та суб'єктивного ставлення до цього світу її носіїв, створюють своєрідну систему, ще яскравіше і точніше описують контекстуальне семантичне поле концепту «DEMOCRATIZATION» у політичній картині буття як парадигматичну єдність значень групи семантичних компонентів: лібералізація, децентралізація і як наслідок економічна лібералізація, децентралізація і як наслідок економічна лібералізація, глобалізація, демократична консолідація, модернізація, соціально-економічні реформи та розвиток, боротьба з корупцією. Контекстуальне семантичне поле концепту «DEMOCRATIZATION» у загальнофілософській картині буття як парадигматичну єдність значень групи семантичних компонентів: симпліфікація, прозорість, рівноправність, доступність, спрощення, рівноправність, економічний розвиток, як наслідок демократизації, посилення громадянського суспільства і стабільності, емансипація, загальний та фінансовий добробут, підвищення рівня професіоналізму, невід'ємні права людини, соціальний прогрес та розвиток громадянського суспільства.

Отримані результати можуть бути застосовані при написанні стратегій кафедр і інститутів тих українських університетів, які позиціонують демократизацію освіти як оди з параметрів розвитку університету і вищої школи в цілому, тому можуть мати рекомендаційний характер. Подальшим кроком у нашому дослідженні може бути аналіз та презентація актуалізації концепту «DEMOCRATIZATION of LANGUAGES» через аналіз контекстуального семантичного поля концепту «DEMOCRATIZATION» для мовних кафедр і філологічних інститутів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Махачашвілі Р. К. Принципи міждисциплінарного підходу до аналізу динаміки англомовної інноваційної лінгвосфери буття /Р. К. Махачашвілі // Нова філологія. Збірник наукових праць. - 2009. - №33. -С. 127-133.

Шталтовна Ю.А. Вплив демократизації на процеси словотворення у постмодерній парадигмі англомовної лінгвокультури// Нова філологія. Збірник наукових праць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – №61 – 213 с., с.201-205.

Шталтовна Ю.А. Парадигма структурно-семантичних полів денотата концепту «DEMOCRATIZATION» в сучасній англійській мові // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: збірник наукових праць / укладачі : І. В. Ковальчук, Л. М. Коцюк, С. В. Новоселецька. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. – Вип. 55. – с.291-293.

Cooper R. Language planning and social change. / R. Cooper. // Cambridge University Press. – Cambridge. – 1989. – p.56.

Deumert, A. and W. Vandenbussche. Standard languages. Taxonomies and histories. // A. Deumert and W. Vandenbussche (eds.) Germanic standardizations: Past to present. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. – 2003. – pp. 1-14.

Huss, L. and A.-R. Lindgren. Defining language emancipation. // International Journal of the Sociology of Language 209. – 2011. – p.1-15.

Johl, C. (Re-)standardisation, harmonisation and Afrikaans. A few cautionary notes. // K.K. Prah (ed.) Speaking in unison: The harmonisation and standardisation of Southern African languages. – Cape Town: CASAS. – 2002. – pp. 161-176.

Joseph, J.E. The standard language: Theory, dogma and sociocultural reality. Unpublished PhD dissertation. Michigan: University of Michigan. – 1981. – p.174.

Joseph, J.E. Eloquence and power: The rise of language standards and standard languages. Oxford: Blackwell. – 1987. – p.179.

Odendaal, G. Restandardisation defined as democratising language planning. // Stellenbosch Papers in Linguistics Plus, Vol. 42, 2013, 183-203 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://spilplus.journals.ac.za>.

Wade, R.D. An investigation of the putative restandardisation of South African English in the direction of a 'new' English, Black South African English. Unpublished MA thesis. Durban: University of Natal. – 1996. – p.62.

EDUCATION ENVIRONMENT DEMOCRATIZATION AS A HIGHER EDUCATION DEVELOPMENT STRATEGY

Yuliya Shtaltovna,

PhD, Senior lecturer at Romance and Typology department
Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine
y.shtaltovna@kubg.edu.ua

Abstract. The article presents conceptual analysis of liberalisation, destandardisation, restructuring and democratization of education with the aim to underline the correct use of the term

"democratization of education" when writing strategies of departments and institutions. The results of "DEMOCRATIZATION" concept study as well as its features in educational sphere are given in the article, in order to facilitate the road mapping for educators who want to democratize education in Ukraine.

Keywords: democratization of education; liberalization of education; destandardisation in education; internationalization of education; education restructuring; higher education development strategy, the concept of «DEMOCRATIZATION»

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

Makhachashvili P. K. Pryncypy mizhdyscyplinarnogho pidkходу do analizu dynamiky anghlomovnoji innovacijnoji linghvosfery buttja /P. K. Makhachashvili // Nova filologhija. Zbirnyk naukovykh pracj. - 2009. - #33. -S. 127-133.)

Shtaltovna Ju.A. Vplyv demokratyzaciji na procesy slovotvorenja u postmodernij paradyghmi anghlomovnoji linghvokuljture// Nova filologhija. Zbirnyk naukovykh pracj. – Zaporizhzhja: ZNU, 2014. – #61 – 213 s., s.201-205.)

Shtaltovna Ju.A. Paradyghma strukturno-semantychnykh poliv denotata konceptu «DEMOCRATIZATION» v suchasnij anghlijskij movi // Naukovi zapysky Nacionaljnogho universytetu «Ostrozjka akademija». Serija «Filologhichna»: zbirnyk naukovykh pracj / ukladachi : I. V. Kovaljchuk, L. M. Kocjuk, S. V. Novoselecjka. – Ostrogh: Vydavnyctvo Nacionaljnogho universytetu «Ostrozjka akademija», 2015. – Vyp. 55. – s.291-293.

Cooper R. Language planning and social change. / R. Cooper. // Cambridge University Press. – Cambridge. – 1989. – p.56.

Deumert, A. and W. Vandenbussche. Standard languages. Taxonomies and histories. // A. Deumert and W. Vandenbussche (eds.) Germanic standardizations: Past to present. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. – 2003. – pp. 1-14.

Huss, L. and A.-R. Lindgren. Defining language emancipation. // International Journal of the Sociology of Language 209. – 2011. – p.1-15.

Johl, C. (Re-)standardisation, harmonisation and Afrikaans. A few cautionary notes. // K.K. Prah (ed.) Speaking in unison: The harmonisation and standardisation of Southern African languages. – Cape Town: CASAS. – 2002. – pp. 161-176.

Joseph, J.E. The standard language: Theory, dogma and sociocultural reality. Unpublished PhD dissertation. Michigan: University of Michigan. – 1981. – p.174.

Joseph, J.E. Eloquence and power: The rise of language standards and standard languages. Oxford: Blackwell. – 1987. – p.179.

Odendaal, G. Restandardisation defined as democratising language planning. // Stellenbosch Papers in Linguistics Plus, Vol. 42, 2013, 183-203 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://spilplus.journals.ac.za>.

Wade, R.D. An investigation of the putative restandardisation of South African English in the direction of a 'new' English, Black South African English. Unpublished MA thesis. Durban: University of Natal. – 1996. – p.62.